



Centrālā statistikas  
pārvalde

## 2021. gada tautas un mājokļu skaitīšana iedzīvotāju skaits un tā novērtēšanas metode

**Sigita Šulca**

Centrālā statistikas pārvalde

Sociālās statistikas departamenta direktora vietniece



Centrālā statistikas  
pārvalde



1920 - pirmā tautas skaitīšana pēc neatkarīgas Latvijas Republikas izveidošanas. Rezultāti - “Latvija. Zeme un iedzīvotāji” 1927. gada izdevumā.



1925 - Skaitīšanas darbu veikšanā piedalījās ap 14 tūkst. cilvēku, no tiem 13 407 skaitītāji. 7 212 skaitītāji savu darbu izpildīja kā goda amatu bez atlīdzības



1930 - pirmo reizi šie dati bija salīdzināmi ar iepriekšējās 1925. gada tautas skaitīšanas datiem. [“Trešā tautas skaitīšana Latvijā 1930. gadā”](#).



1935 - Skaitīšanā piedalījās 14 388 skaitītāji, no tiem 3 096 sievietes. [“Ceturtā tautas skaitīšana Latvijā 1935. gadā”](#)



Centrālā statistikas  
pārvalde



1943 – daļēja iedzīvotāju uzskaitē, kas netiek uzskatīta par TS. “Statistikas biļetenā Latvijas ģenerālapgabalam” un publikācijā “Tautas skaitīšana 1943. gada 24. februārī”, kā arī A. Darbiņa 1947. gada publikācijā “Latvijas iedzīvotāju skaits. 1943. gada tautas skaitīšanas materiālu apkopojums”.



1959 – rezultāti [Vissavienības tautas skaitīšanas dati](#)



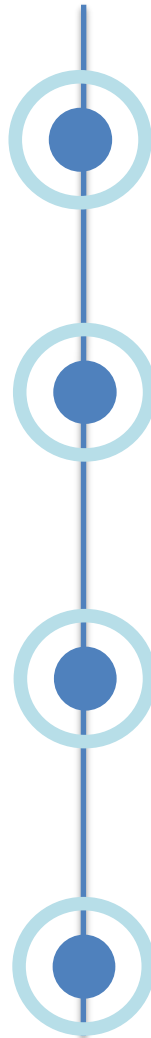
1970 - rezultāti [Vissavienības tautas skaitīšanas dati](#)



1979 – rezultāti [Vissavienības tautas skaitīšanas dati](#)



Centrālā statistikas  
pārvalde



1989 – rezultāti [Vissavienības tautas skaitīšanas dati](#)

2000 - pirmā tautas skaitīšana, kurā tika izmantoti administratīvie dati (iedzīvotāju reģistra dati un Valsts ieņēmumu dienesta dati).

[Latvijas 2000. gada tautas skaitīšanas rezultāti](#)  
Oficiālās statistikas portāls. [Tautas skaitīšana](#).

2011 – pirmā TS pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā. Tradicionāla tautas skaitīšana, bet tiek izmantoti arī reģistri.

“[Latvijas 2011. gada tautas skaitīšanas rezultāti](#)”  
Oficiālās statistikas portāls. [Tautas skaitīšana](#).

2021



2000



2021

ĢĻUKA2020  
Ģatis  
Šļuka



Centrālā statistikas  
pārvalde

# Normatīvais regulējums

- ❑ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 763/2008 (2008. gada 9. jūlijs) par iedzīvotāju un mājokļu skaitīšanu;
- ❑ Eiropas parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2019/1700 (2019. gada 10. oktobris), ar ko izveido vienotu ietvaru Eiropas statistikai par personām un mājsaimniecībām, kuras pamatā ir no izlasēm savākti dati individuālā līmenī;
- ❑ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1260/2013 (2013. gada 20. novembris) par Eiropas demogrāfijas statistiku;



Centrālā statistikas  
pārvalde

# 2024

2024. gads = demogrāfija, iedzīvotāju statistika + TS + pilsētu statistika  
+ migrācijas statistika – trešo valstu migrācija

Vienota ietvara regula (**ESOP**):

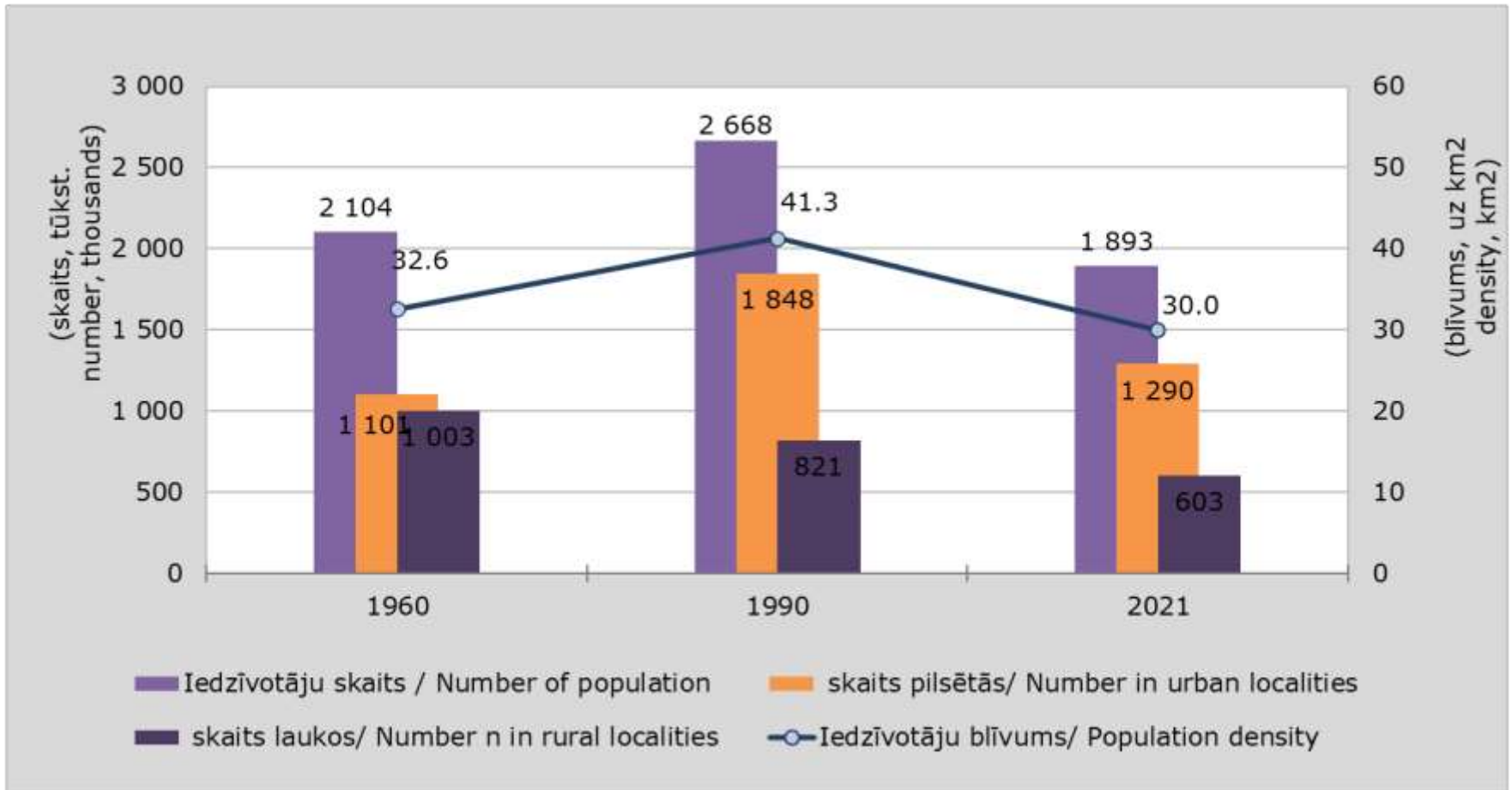
- EPP regula Nr. 1260/2013 par Eiropas demogrāfijas statistiku
- EPP regula Nr. 862/2007 ar Kopienas statistiku attiecībā uz migrāciju un starptautisko aizsardzību, kā arī lai atceltu Padomes Regulu (EEK) Nr. 311/76 attiecībā uz statistikas vākšanu par ārvalstu darba ņēmējiem
- EPP regula Nr. 763/2008 par iedzīvotāju un mājojļu skaitīšanu





Centrālā statistikas  
pārvalde

# Iedzīvotāju skaits

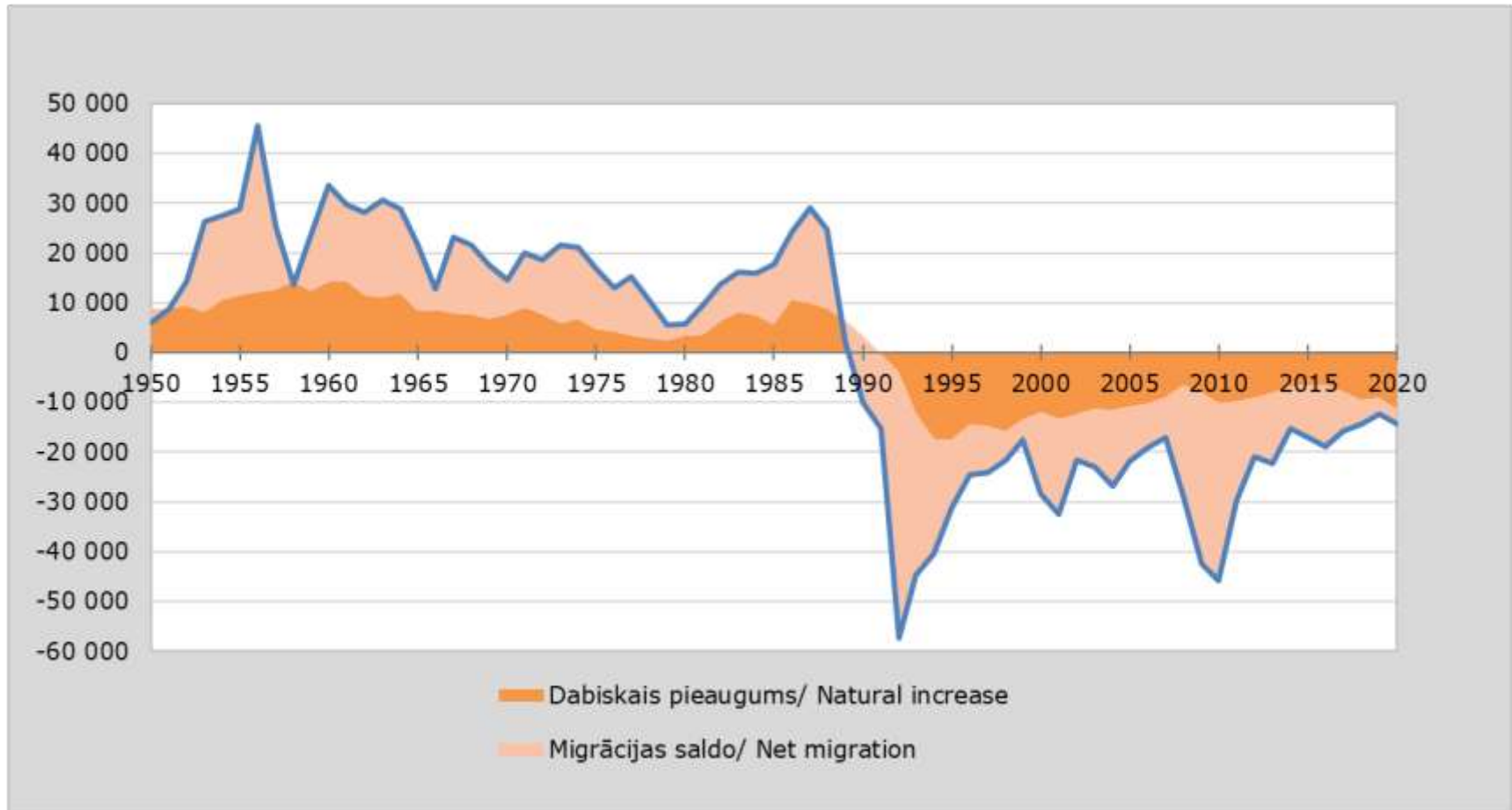






Centrālā statistikas  
pārvalde

# Iedzīvotāju skaita izmaiņas





Centrālā statistikas  
pārvalde

# Iedzīvotāju skaita novērtēšanas metode

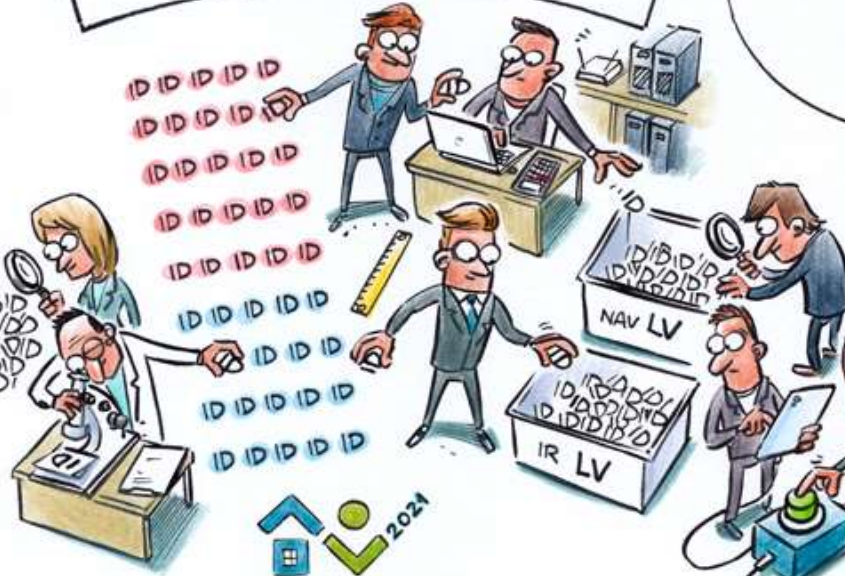
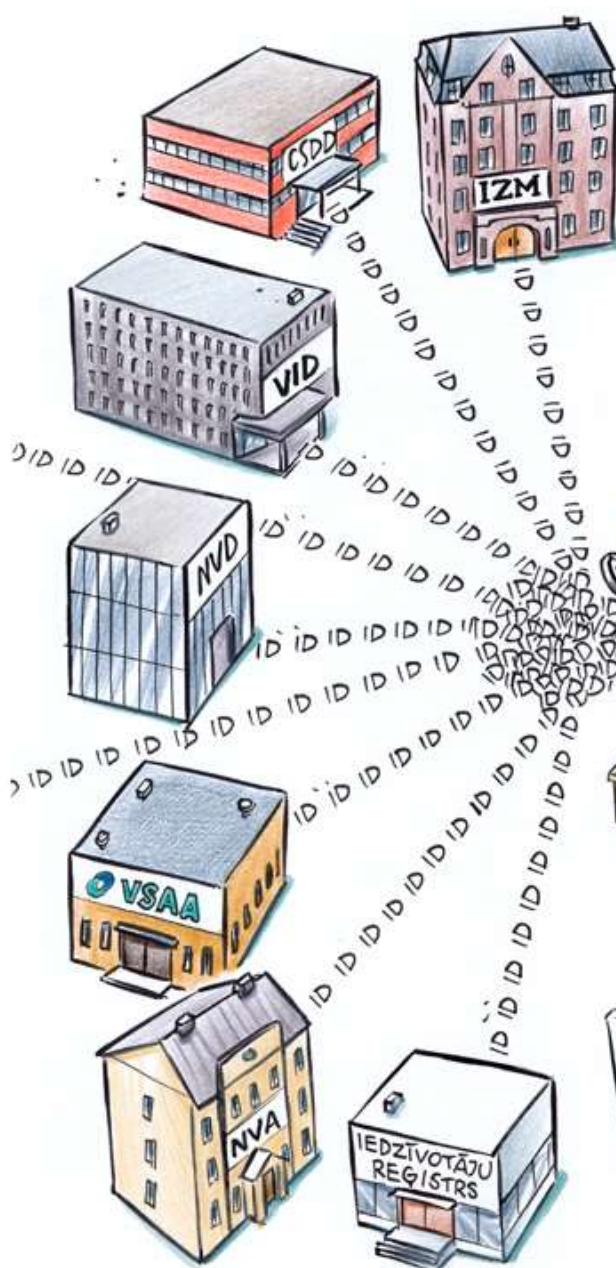
2012. gadā CSP izstrādāta metodoloģija iedzīvotāju statistikas sagatavošanai, kas balstās uz statistisko klasifikāciju.

Statistikās klasifikācijas mērķis ir sadalīt Latvijā deklarētos iedzīvotājus divās klasēs (grupās) – faktiski dzīvo Latvijā (Latvijas pastāvīgie iedzīvotāji) un faktiski dzīvo ārzemēs.

Statistikās klasifikācijas modelis ir izveidots, izmantojot loģistiskās regresijas analīzi.

# CENTRĀLĀ STATISTIKAS PĀRVALDE

VAI MANI ARĪ  
PIESKAITĪJA?  
NEMAZ  
NEJUTU...



2024  
TAUTAS  
skaitīšana



ĒĶĶĶĶĶĶĶ  
Gatis Sīka



Centrālā statistikas  
pārvalde



# Kvalitātes kontrole



2015

Iedzīvotāju tautas mikroskaitīšana - mērķis noteikt, cik precīzi oficiālā statistika atspoguļo iedzīvotāju skaitu Latvijā, republikas pilsētās un novados.

2017 – 2018

Ārējās migrācijas apsekojums - mērķis iegūt papildu informāciju par migrācijas plūsmām un precizēt iedzīvotāju skaitu.

2020 – 2021

Jaunas iedzīvotāju skaita novērtēšanas metodes izstrāde, kas atbilst ESOP un nacionālajām datu lietotāju prasībām.



Centrālā statistikas  
pārvalde

## Esošās metodes trūkumi

- Metodes precizitāte – esošā metode balstīta uz «mācību datiem» – 2011. gada TS datu kopu. Ejut laukumam, zūd precizitāte.
- Migrācijas plūsmu novērtējums – loģistiskās regresijas pirmais posms dod lielas migrācijas plūsmas, kuras jākorrigē, izmantojot pieejamo spoguļstatistiku.
- Metode jutīga uz izmaiņām administratīvajos datos un kopleģis process, ja izmantojam jaunus datus.
- Pieprasījums pēc savlaicīgākiem datiem.



Centrālā statistikas  
pārvalde



## Nosacījumi jaunajai metodei

- Nav pieejami “mācību dati”;
- Modelim jābūt individuālā līmenī;
- Metodei jāspēj novērtēt gan iedzīvotāju skaits, gan migrācijas plūsmas;
- Metode, kas ir stabilāka, ja notiek izmaiņas administratīvajos datos vai ir pieejami jauni datu avoti.



Centrālā statistikas  
pārvalde



## Jaunās metodes raksturojums

- ❑ Metode balstīta uz galīgo sajaukuma modeli un pieder neuzraudzīto mašīnmācīšanās metožu klasei;
- ❑ Metodei netiek izmantoti apmācības dati;
- ❑ **SoL-logit** modelis - to veido logit daļa, kas mēra personas varbūtību būt Latvijas patstāvīgam iedzīvotājam un SoL (dzīvības pazīmes) indikatoru mērīšanas daļa, kas raksturo personas aktivitāti izvēlētajos reģistros;
- ❑ SoL daļā tiek izmantota informācija par personas aktivitāti dažādos administratīvajos reģistros;



Centrālā statistikas  
pārvalde



## Jaunās metodes raksturojums

- ❑ logit daļai pārsvarā izmantota informācija no PMLP iedzīvotāju reģistra;
- ❑ Modelis ir stratificēts (dažādas SoL un logit daļas dažādām dzimuma un vecuma grupām);
- ❑ Izmantoti 12 administratīvo datu avoti;
- ❑ Iegūti relatīvi tuvi novērtējumi esošai metodei - +20 tūkst. (1% no iedzīvotāju skaita) un ļoti līdzīgi migrācijas rādītāji vai -20 tūkst. un atšķirīgi migrācijas rādītāji;





Centrālā statistikas  
pārvalde



## Rezultāti

- ❑ Rezultāti ir ļoti tuvi bez korekciju veikšanas – varētu būt īsāks iedzīvotāju skaita novērtējuma sagatavošanas laiks;
- ❑ Modeļa izstrāde un testēšana turpinās, tā ir komplicēta (jāplāno apsekojums jaunā modeļa kvalitātes izvērtēšanai).

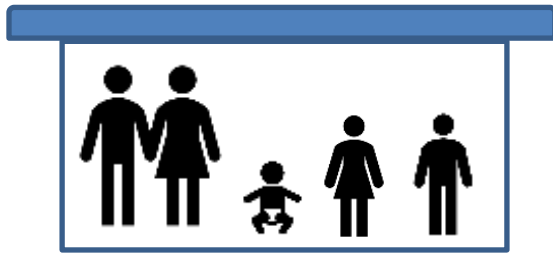


Centrālā statistikas  
pārvalde

## Iedzīvotāju statistikas izaicinājumi



Iedzīvotāju mobilitāte un vairākas dzīvesvietas



Sigulda



Jūrmala

2000



Sigulda



Jūrmala



Ķekava

2021



Rīga



Sigulda



Carnikava



Centrālā statistikas  
pārvalde



## Demogrāfijas dati - TS

- ❑ Detalizētāks ģeogrāfiskais dalījums

[https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP\\_PUB/START\\_POP\\_IR\\_IRD/IRD\\_080](https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRD/IRD_080)

- ❑ Specifiski TS rādītāji

[https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP\\_PUB/START\\_POP\\_IB\\_IBE/IBE\\_090](https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IB_IBE/IBE_090)

[https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP\\_PUB/START\\_POP\\_IB\\_IBE/IBE\\_100](https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IB_IBE/IBE_100)

- ❑ Administratīvā reforma

[https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP\\_PUB/START\\_POP\\_IR\\_IRS/IRS\\_040](https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START_POP_IR_IRS/IRS_040)

**METADATI!**



Centrālā statistikas  
pārvalde



## Mājsaimniecību un ģimeņu rādītāji

- ❑ Ģimenes kodols
- ❑ Privāto mājsaimniecību skaits un vidējais lielums

<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/iedzivotaji/privato-majsaimniecibu-skaits>

**Ģimenes kodols** - tautas skaitīšanā par ģimeni (ģimenes kodolu) uzskata divas vai vairāk vienā mājoklī dzīvojošas personas, kuras pieder kādam no ģimeņu tipiem:

- 1.Precēts pāris bez bērniem,
- 2.Precēts pāris ar vienu vai vairākiem bērniem,
- 3.Nereģistrētā kopdzīvē dzīvojoši pāri bez bērniem,
- 4.Nereģistrētā kopdzīvē dzīvojoši pāri ar vienu vai vairākiem bērniem,
- 5.Tēvs ar vienu vai vairākiem bērniem,
- 6.Māte ar vienu vai vairākiem bērniem.



Centrālā statistikas  
pārvalde



## Mājsaimniecību un ģimeņu rādītāji

**Institucionālais mājoklis**- dažādas organizācijas vai iestādes (slimnīcas, veco ļaužu aprūpes iestādes, klosteri, kazarmas, cietumi u.c.), kurās dzīvo personas, kurām šīs iestādes uz kādu laiku vai pastāvīgi nodrošina nepieciešamo patvērumu un iztiku, kā arī izglītības iestāžu dienesta viesnīcas.

**Mājsaimniecība (privātā mājsaimniecība)** - Sākot ar 2015. gadu mainīta privāto mājsaimniecību skaita definīcija iedzīvotāju statistikā, pieņemot, ka viens mājoklis = viena mājsaimniecība. Aprēķinos vairs netiek izmantoti apsekojumu dati, bet administratīvie dati par mājokļiem un tajos deklarētajām personām. Aprēķinā izmantotas tikai personas, kas iekļautas iedzīvotāju skaita novērtējumā un kuras nedzīvo institucionālajos mājokļos. Līdz 2014. gadam mājsaimniecību vidējais lielums aprēķināts, izmantojot lielāko mājsaimniecību apsekojumu datus un definīciju: privātā mājsaimniecība (kopīgo izdevumu princips) ir vairākas personas, kuras dzīvo vienā mājoklī un kopīgi sedz izdevumus, vai viena persona, kura saimnieko atsevišķi.



Centrālā statistikas  
pārvalde

# Izglītības līmenis un profesija

**Izglītības līmeņa noteikšanai izmantotie informācijas avoti** – 2011.gada tautas skaitīšana + izglītības iestādes beigušie + citi avoti (VIIS, SZA, PMLP, Valsts kanceleja, BIS) nepieciešams imputēt uz 01.01.2020. **2,4%**

**Kvalitātes vērtēšana** – CSP apsekojumi

**Profesijas noteikšanai izmantotie informācijas avoti** – administratīvo reģistru dati (VID, FM, Veselības inspekcija, LJA, IZM, BIS) un CSP apsekojumi nepieciešams imputēt uz 01.01.2020. **4,6%**

**Kvalitātes vērtēšana** – DSA un iepriekšējo gadu rezultāti



Centrālā statistikas  
pārvalde



# Mājokļu skaitīšana

TS mājokļu datu izaicinājumi:

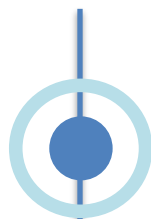
- Trūkstošas adreses
- Grausti un pamestas ēkas (nav apdzīvojamas)
- NĪVKIS apmēram 12% dzīvojamo ēku nav veikta pilna kadastrālā uzmērīšana
- Mājokļa īpašumtiesību statuss – īres mājokļu reģistrēšana



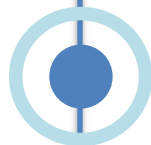
Centrālā statistikas  
pārvalde



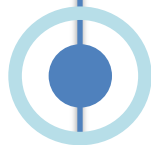
## TS datu publicēšanas grafiks



24.11.2021  
Mājokļu rādītāji



15. 06.2022  
Izglītības un nodarbinātības rādītāji  
<https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/izglitiba-kultura-zinatne/izglitibas-limenis>



11.2022  
TS atlanta un plānotāja atvēršanas svētki





Centrālā statistikas  
pārvalde

# Mīti un patiesība

## Netiks vākti rādītāji, kuri iepriekš tika

*.... tautas skaitīšanā 2021.gadā tiks ietverti tie paši temati, kas noteikti kā obligāti 2011.gadā, atbilstoši Regulas (EK) Nr.763/2008 prasībām...*

## Netiks nodrošināti dati detalizācijā, kāda bija iepriekš

*.... Paredzēts publicēt arī detalizētas kartes 1km<sup>2</sup> tīklojumā par Latviju, kā arī 1 ha tīklojumā par republikas pilsētām, kas atspoguļo iedzīvotāju skaitu un sadalījumu pēc dzimuma un trijām galvenajām vecuma grupām (0-14, 15 - 64, 65 gadi un vairāk), nodarbināto iedzīvotāju skaitu un īpatsvaru, bezdarbnieku īpatsvaru, dzimšanas valsti (Latvijā, citā Eiropas Savienības valstī, valstī ārpus Eiropas Savienības), kā arī dzīvesvietu pirms gada (nav mainījusies, citur Latvijā, ārpus Latvijas).*



Centrālā statistikas  
pārvalde

# Mīti un patiesība



Personas faktiskā dzīvesvieta atšķiras no deklarētās – nebūs objektīvi teritoriālie dati

*Ņemot vērā atbildētības līmeņa krišanos un mūsdienu iedzīvotāju mobilitātes specifiku, arī tradicionālā tautas skaitīšana nespēs sniegt objektīvus datus par personas faktisko dzīvesvietu.*

Tautas skaitīšanā nevarēs iegūt datus par valodām – dzimto, mājās lietoto u.t.t.

*Arī iepriekšējās tautas skaitīšanās valodas, tautības, reliģijas, rases u.c. ir nacionālās izvēles jautājumi. CSP jau šobrīd seko aktualitātēm un datu lietotāju pieprasījumam iekļaujot šādus jautājumus citos personu un mājsaimniecību apsekojumos.*



Centrālā statistikas  
pārvalde



# TAUTAS SKAITĪŠANAS REZULTĀTI 1920–2021

<https://www.csp.gov.lv/lv/media/3142/download>



Centrālā statistikas  
pārvalde

Paldies!  
Jautājumi?  
[sigita.sulca@csp.gov.lv](mailto:sigita.sulca@csp.gov.lv)